

•

CONSELL DE LA INFORMACIÓ DE CATALUNYA

•

*Ens comissionat per a vetllar per
l'acompliment i observança del Codi Deontològic de la
professió periodística a Catalunya*

Ara fa quatre anys, en el II Congrés de Periodistes Catalans, celebrat el mes d'octubre del 1992, els professionals de la informació de Catalunya s'autodotaren d'un instrument de refermació de la seva voluntat de defensa d'una Premsa lliure i responsable, en el marc d'una societat plural i democràtica: el Codi Deontològic, una declaració de principis que, sustentada en dotze criteris, estimulés la constant reflexió autocrítica pel que fa als valors ètics que han de prevaler en tot moment en l'exercici de la professió periodística.

El Codi, subscrit i assumit voluntàriament per professionals i mitjans de comunicació, ja preveia en la seva Declaració final la necessitat de constituir "un organisme arbitral, representatiu, plural i independent dels poders públics que, sense oblidar els drets constitucionals que assisteixen els particulars i les empreses i, al marge de les atribucions dels òrgans judicials", exercís una autoritat moral vetllant per l'acompliment i observança dels esmentats criteris recollits en el document autoregulador.

El Col·legi de Periodistes de Catalunya, que ja havia estat l'impulsor i inspirador del Codi, va prendre la decisió d'endegar un ens que pogués acomplir amb eficàcia aquesta missió d'autoritat moral, des del mateix si de la societat, dipositària, per altra banda, del dret constitucional de les llibertats d'informació i d'expressió.

Des del Col·legi, doncs, s'inicià un llarg procés, que avui culmina, d'autoconfiguració d'un primer ens, independent tant dels poders públics com de la professió periodística, i en el qual el conjunt d'àmbits socials hi fós representat majoritàriament. Culmina un procés que dóna llum a un Consell de la Informació de Catalunya que, a partir del III Congrés de Periodistes Catalans d'aquesta tardor, tot just comença a caminar. I ho fa, a tall experimental i per un primer període de dos anys, revestit de l'autoritat moral que procedeix del Protocol que se signa el dia 1 de desembre i a través del qual, mitjans de comunicació i professionals del periodisme de Catalunya comissionen, voluntàriament, un conjunt de quinze homes i dones perquè jutgin els desviaments contraris a la deontologia periodística que hi puguin haver.

Una vegada més, els periodistes catalans, pioners en tantes ocasions a l'hora de dotar-se d'instruments vàlids en tots els camps, per exercir la seva professió amb llibertat i responsabilitat, rigor, eficàcia, pluralisme i independència, posen en marxa -per iniciativa pròpia- un ens que, sens dubte, haurà de contribuir eficaçment a la millora de la seva interrelació permanent amb la societat a la que es dirigeixen i serveixen.

Barcelona, desembre de 1996

PROTOCOL SOBRE LA CONSTITUCIÓ DEL CONSELL DE LA INFORMACIÓ DE CATALUNYA.

Ens que haurà de vetllar per l'acompliment i observança dels criteris recollits en el Codi Deontològic de la professió periodística catalana

EL SIGNEN:

- Col·legi de Periodistes de Catalunya • Mitjans de Comunicació social de Catalunya • Facultats universitàries catalanes amb estudis de periodisme • Sindicat de Periodistes de Catalunya
- Professionals de la informació de Catalunya

MANIFESTEN

Primer. Que els mitjans de comunicació social de Catalunya i els professionals de la informació que hi treballen, defensen i recolzen la necessitat d'autoregular-se, així com el més decidit impuls dels valors ètics en el desenvolupament de la seva tasca. Tasca que s'assenta en els principis del dret constitucional a la llibertat d'informació, del qual els periodistes en són dipositaris en nom del conjunt de la societat.

Segon. Que a Catalunya, els valors de l'ètica professional en l'exercici de l'activitat periodística garanteixen una informació rigorosa, lliure i plural, basada en el més escrupulós respecte pels drets fonamentals dels seus ciutadans i ciutadanes.

Tercer. Que reiteren novament el suport als criteris recollits en el Codi Deontològic de la professió periodística a Catalunya, endegat per iniciativa pròpia l'any 1992, en el marc del II Congrés de Periodistes Catalans.

Quart. Que la Declaració final de l'esmentat Codi Deontològic ja expressava la voluntat de constituir "un organisme arbitral, representatiu, plural i independent dels poders públics" que vetllés pel seu acompliment i observança.

I per tot això, A C O R D E N

Primer. Donar recolzament a la constitució del Consell de la Informació de Catalunya, en la seva composició, que avui es fa pública, per part de quinze representants del conjunt de la societat en general i del sector dels mitjans de comunicació en particular. Acceptar, d'igual manera, el reglament de funcionament del Consell que avui també es fa públic.

Segon. Acceptar l'autoritat moral del Consell per jutjar els desviaments contraris a la deontologia periodística que hi puguin haver.

Tercer. Impulsar i difondre els criteris i objectius que inspiraran la tasca del Consell, així com les seves activitats habituals.

***Quart.** Per part dels mitjans de comunicació social de Catalunya i del Col·legi de Periodistes de Catalunya, col·laborar en el sosteniment econòmic i infraestructural del Consell.

***Quart.** Per part de les Facultats universitàries amb estudis de periodisme, promoure entre els futurs professionals de la informació el coneixement de la gènesi, funcions i activitats del Consell, així com totes aquelles altres actuacions encaminades a difondre els valors de l'ètica periodística dins dels plans d'estudis acadèmics.

Cinquè. Donar a tots els acords contemplats en els quatre punts anteriors, la validesa derivada del caràcter experimental i provisional del Consell que avui s'endega, per un període inicial de dos anys a partir de la data de la signatura d'aquest Protocol.

MEMBRES DEL CONSELL DE LA INFORMACIÓ DE CATALUNYA

SALVADOR ALSIUS

Llicenciat en Ciències Econòmiques. Llicenciat en Ciències de la Informació i Doctor en Periodisme. Professor associat de Periodisme Audiovisual a la Universitat Pompeu Fabra. Vicedegà de la Junta de Govern i President de la Demarcació de Barcelona del Col·legi de Periodistes de Catalunya. Membre de la Comissió de Bioètica del Servei Català de la Salut.

ROSER ARGEMÍ

Llicenciada en Filosofia i Lletres al departament d'àrab de la Universitat de Barcelona. Master of Arts atorgat per la Graduate School of Arts and Sciences (Near Eastern Department) de New York University. Presidenta de la Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona.

VICTÒRIA CAMPS

Doctora en Filosofia per la Universitat de Barcelona. Professora de Filosofia a la Universitat Autònoma de Barcelona. Catedràtica d'Ètica a la Universitat Autònoma de Barcelona. Membre de la Comissió Trilateral.

MARC CARRILLO

Catedràtic de Dret Constitucional a la Universitat Pompeu Fabra. Diplome d'Études Approfondies per l'Institut d'Études Politiques de Paris (Fondation Nationale des Sciences Politiques). Membre de la Comissió Jurídica Assessora de la Generalitat de Catalunya. Membre del Consell Assessor del Centre d'Investigació de la Comunicació de la Generalitat de Catalunya. Assessor del Col·legi de Periodistes de Catalunya. Vocal de la Junta Electoral Central.

JORDI COTS

Doctor en Dret. Pedagog i Advocat. Secretari de la Comissió de la Infància de "Justícia i Pau". Vicepresident primer del "Bureau International Catholique de l'Enfance". President del Grup de Treball de Dret d'Infància del Col·legi d'Advocats de Barcelona.

MIQUEL DE MORAGAS

Doctor en Ciències de la Informació per la Universitat Autònoma de Barcelona. Catedràtic de Comunicació de la Universitat Autònoma de Barcelona. Director del Centre d'Estudis Olímpics i de l'Esport. Coordinador General de la Càtedra Internacional d'Olimpisme.

XAVIER FOZ

Periodista. Titulat per l'Escola Oficial de Periodisme. Editor-periodista de "Jano-Medicina y Humanidades". Col·laborador del programa "Barcelona Debat" de Barcelona Televisió. Vicedegà de la Junta de Govern del Col·legi de Periodistes de Catalunya.

JOSEP GARCIA MIQUEL

Economista. Gerent d'El Periódico de Catalunya. Professor associat d'Economia i Gestió d'Empresa Informativa a la Universitat Pompeu Fabra.

JOSEP RAMON GONZÁLEZ CABEZAS

Periodista. Llicenciat en Romàniques. Llicenciat en Ciències de la Informació. Sotsdirector d'Informació de "La Vanguardia". Professor associat de Deontologia Periodística de la Universitat Pompeu Fabra. Vocal de la Junta de Govern del Col.legi de Periodistes de Catalunya

EUGENI GAY

Llicenciat en Dret per la Universitat de Barcelona. Graduat en Dret Comparat per la Facultat de Dret Comparat de la Universitat d'Estrasburg. Degà del Col.legi d'Advocats de Barcelona. President del Consell General de l'Advocacia Espanyola. Conseller d'Estat. President de la Unió Professional. Secretari General del "Mouvement International des Juristes Catholiques".

ANGELINA HURIOS

Llicenciada en Dret. Advocada. Presidenta de la Federació Catalana d'Organitzacions no Governamentals pels Drets Humans. Presidenta de l'Associació Catalana de Dones de Carreres Jurídiques. Secretària General Adjunta de la Federació Internacional de Dones de Carreres Jurídiques.

SALVADOR GINER

MA i PhD (Sociologia) per la Universitat de Chicago. Llicenciat en Dret per la Universitat de Barcelona i Doctor per la Universitat Autònoma de Barcelona. Catedràtic d'Universitat. Professor de Sociologia a la Universitat Pompeu Fabra. Director de l'Institut d'Estudis Socials Avançats del Consell Superior d'Investigacions Científiques. Editor de la "Revista Internacional de Sociologia"

JOAQUIM PERRAMON

Periodista. Titulat per l'Escola Oficial de Periodisme. President Honorari de l'Associació de periodistes d'Informació Econòmica de Catalunya.

LLORENÇ GOMIS

Doctor en Dret. Catedràtic emèrit de Periodisme de la Universitat Autònoma de Barcelona. Sindic de Greuges de la Universitat Pompeu Fabra. Professor associat de la Universitat Ramon Llull. Conseller de Direcció de "La Vanguardia". Director de la revista "El Ciervo".

MODEST REIXACH

Llicenciat en Teologia per la Universitat Gregoriana de Roma. Llicenciat en Sociologia per la Université Catholique de Louvain. Director de la Fundació Serveis de Cultura Popular, entitat integrant de FUS, Grup de Fundacions. Membre de la Comissió Assessora de Cultura Popular de la Conselleria de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

REGLAMENT DEL CONSELL DE LA INFORMACIÓ DE CATALUNYA

Article 1.- Naturalesa del Consell -. El Consell de la Informació de Catalunya és un òrgan d'arbitratge privat i independent, que vetlla pel compliment dels principis i criteris d'ètica professional periodística continguts en el Codi Deontològic aprovat per la Junta de Govern del Col·legi de Periodistes de Catalunya en la seva reunió plenària del 22 d'octubre de 1992 i proclamat el dia 1 de novembre de 1992 pel Plenari del II Congrés de Periodistes de Catalunya.

- El Consell exerceix les seves funcions sobre tots els mitjans de comunicació i els professionals que desenvolupen llur activitat informativa en el territori de la Comunitat Autònoma de Catalunya.

- Les parts que poden rebre l'arbitratge del Consell són: els professionals de la informació, els representants de les empreses editores dels mitjans de comunicació i el públic destinatari de la informació.

- En l'exercici de la seva funció, el Consell aprova resolucions que vinculen les parts que voluntàriament acceptin el seu arbitratge.

En el mateix sentit, també resol consultes que li puguin ser plantejades per les parts.

Article 2.- El paràmetre normatiu de l'arbitratge

Per resoldre les queixes que li siguin plantejades, el Consell de la Informació dictarà les seves resolucions d'acord amb els principis de la professió periodística continguts en el Codi Deontològic.

Aquests principis han de ser interpretats d'acord amb la Constitució i la resta de l'ordenament jurídic.

Article 3.- La composició del Consell

- El Consell està compost per 15 persones de solvència professional i autoritat moral reconegudes, provinents de l'àmbit jurídic, el món de la comunicació, la Universitat, les fundacions, els instituts de ciències socials i les associacions altruistes i cíviques.

- El Consell té un President i un Secretari.

- El Ple del Consell l'integren el President, els Vocals i el Secretari.

- Els Vocals són designats, amb caràcter provisional, pel Col·legi de Periodistes de Catalunya.

- El President del Consell és elegit, entre els seus membres, per majoria absoluta dels vocals del Consell.

- El Secretari és nomenat pel Consell entre els seus membres. El Secretari forma part del Consell amb veu i dret de vot.

Article 4.- Mandat El mandat del Consell serà de dos anys.

Article 5.- Funcions

- El Consell de la Informació vetlla pel compliment dels principis i criteris d'ètica professional periodística continguts en el Codi Deontològic.

- Les seves decisions prenen la forma de resolucions. Així mateix, el Consell pot emetre dictàmens.

- En l'exercici de les seves funcions, el Consell pot:

• En els supòsits de vulneracions greus i/o continuades, el

Consell instarà els mitjans de comunicació a la rectificació d'actuacions professionals que resultin lesives dels principis reconeguts pel Codi. Si el mitjà es nega a reconèixer el seu comportament incorrecte, el Consell dictarà una resolució.

• Resoldre les consultes que en el marc de les seves funcions li siguin adreçades per la representació d'un mitjà de comunicació, per un professional de la informació o pel públic en general.

• Encarregar als seus membres informes específics sobre les qüestions que es derivin de les queixes que li siguin plantejades.

• Aprovar un informe anyal sobre les seves actuacions en el que es faci constar la identitat dels mitjans de comunicació i si s'escau, dels professionals de la informació que hagin estat objecte de les resolucions del Consell.

Tanmateix, en els casos d'especial rellevància i per raons d'urgència, el Consell pot aprovar informes extraordinaris sense que calgui atendre l'acabament de l'any.

• En l'exercici de les seves funcions, el Consell podrà requerir el concurs dels Defensors del Lector o qualsevol altre òrgan equivalent dels que existeixen als mitjans de comunicació a Catalunya.

• Prendre qualsevol altra mesura que es consideri oportuna per preservar els principis del Codi, en el marc de les funcions previstes per aquest Reglament.

Article 6.- Regles de funcionament.

6.1.- El President i el Ple del Consell

- El President exerceix la representació del Consell i el convoca en els supòsits establerts en aquest Reglament.

- El Secretari assisteix el President i el Ple.

- Les funcions atribuïdes al Consell en l'article 5, són exercides indistintament pel Ple del Consell o per un nombre de vocals no inferior a un terç dels seus membres, incloent-hi el President.

- Tanmateix, les resolucions han de ser preses pel Ple del Consell convocat en reunió extraordinària si, per raó de la complexitat del cas, així ho demana el President o un mínim de tres vocals.

- En qualsevol cas, les resolucions que es prenguin pertanyen al Consell.

- Les resolucions han de ser signades pel President, els vocals assistents i el Secretari.

- Els escrits de queixa per lesió dels principis del Codi Deontològic han de ser notificats a tots els vocals del Consell.

6.2.- El règim de funcionament del Consell

6.2.1 - Convocatòria i constitució.

- El Ple del Consell ha de ser convocat com a mínim cada tres mesos en reunió ordinària, per valorar l'exercici de les seves funcions i prendre les resolucions i acords, que s'escaiguin.

REGLAMENT DEL CONSELL DE LA INFORMACIÓ DE CATALUNYA

- La convocatòria correspon al President i es fa per iniciativa d'aquest o a sol·licitud d'un terç dels seus membres.
- El Ple del Consell estarà vàlidament constituït amb l'assistència, com a mínim, de la meitat més un dels vocals que l'integren.

6.2.2.- Règim de votacions.

- Les resolucions que es prenguin han de ser votades si així ho demana el President o qualsevol vocal del Consell.
- Les votacions són nominals i públiques. Tanmateix, si el President ho considera oportú o a petició de tres vocals, seran nominals i secretes.
- Les resolucions han de comptar amb la majoria absoluta dels vocals presents.
- Qualsevol vocal pot emetre vot particular a la decisió presa per la majoria del Consell. En aquest cas, és preceptiu anunciar-ho en el moment de la votació. El text del vot particular ha de ser lliurat al Secretari del Consell en un termini preclusiu de quaranta-vuit hores. El text s'incorporarà a la resolució.

6.2.3.- Actes de reunió.

- De cada reunió, el Secretari aixecarà acta que ha de contenir la indicació de les persones que hagin assistit, les persones intervinents, així com les circumstàncies de lloc i temps, els punts principals de la deliberació, la forma i el resultat de la votació i el contingut dels acords presos.
- Les actes són signades pel Secretari, amb el vist i plau del President i seran aprovades a la sessió següent.

6.2.4.- Registre

- El Registre del Consell és públic.
- El Registre ha de contenir les queixes que són presentades, els acords presos i les actes de les reunions.

6.2.5.- Publicitat

- Les resolucions del Consell són públiques.
- La publicitat de les resolucions s'expressa mitjançant els informes anuals i els informes extraordinaris. Així mateix, la publicitat s'instrumenta també pels mitjans habituals d'informació general.
- El contingut de la resolució difosa ha d'afectar, com a mínim, a la seva part dispositiva, en la que el Consell manifesti el grau de lesió produït sobre els principis reconeguts pel Codi Deontològic.

Article 7: L'escrit de queixa

7.1 - Legitimació.

- Qualsevol persona física o jurídica pot presentar un escrit de queixa per la lesió comesa per un mitjà de comunicació dels principis reconeguts pel Codi Deontològic

7.2.- Requisites.

- L'escrit de queixa ha de ser adreçat al Consell de la Informació.

- La queixa ha d'especificar:

- El mitjà de comunicació autor de la lesió.
- El principi o principis deontològics vulnerats, amb una breu descripció dels fets i una fonamentació de la queixa. - El termini per presentar la queixa no pot ultrapassar un mes des que s'hagi produït el motiu de la mateixa.

7.3.- Criteri d'admissió de queixes

- Una comissió del Consell, integrada pel President i dos vocals, resoldrà sobre l'admissió a tràmit dels escrits de queixa presentats. Únicament seran admesos aquells escrits de queixa que es fonamentin en una motivació que expressi un mínim contingut deontològic, que justifiqui una resolució del Consell.
- L'acord es notificarà en aquests termes a l'interessat.
- Tanmateix, qualsevol vocal podrà demanar que aquesta comissió reconsideri l'acord perquè el Ple del Consell ho pugui debatre en una reunió ordinària.

7.4 . - Decisions

- Les resolucions es prenen d'ofici o a instància de part.
- El Consell farà constar que el seu contingut sigui dut a terme amb la màxima celeritat. En aquest sentit, i segons els casos, el Consell podrà establir un termini.

Article 8: Finançament

- El pressupost del Consell està finançat per les aportacions dels mitjans de comunicació, les entitats associatives dels professionals de la informació i les entitats col·laboradores. La seva periodicitat és anual.

Article 9: Actualització del Codi Deontològic

- Quan ho consideri necessari, el Ple del Consell pot actualitzar el contingut del Codi Deontològic. Les modificacions introduïdes gaudiran dels efectes previstos en el paràgraf 3 de l'article 1 del Reglament.

Díspocició Transitòria:

- La seu provisional del Consell de la Informació és la del Col·legi de Periodistes de Catalunya, situada a la Rambla de Catalunya nº10, Pral, 08007 Barcelona.
- Amb caràcter provisional, i fins que no es produeixi la seva plena institucionalització, el Col·legi de Periodistes de Catalunya posarà a disposició del Consell de la Informació els mitjans personals i materials que li calguin per a l'exercici de les funcions que aquest Reglament li encomana.

Disposició final

Aquest Reglament entrarà en vigor el dia 1 de gener de 1997, escoltades les opinions de persones de rellevància professional i social i un cop aprovat per la Junta de Govern del Col·legi de Periodistes de Catalunya.

CODI DEONTOLÒGIC

DECLARACIÓ DE PRINCIPIS DE LA PROFESSION PERIODÍSTICA A CATALUNYA

CRITERIS

1. *Observar sempre una clara distinció entre els fets i opinions o interpretacions, evitant tota confusió o distorsió deliberada d'ambdues coses, així com la difusió de conjectures i rumors com si es tractés de fets.*

2. *Difondre únicament informacions fonamentades, evitant en tot cas afirmacions o dades imprecises i sense base suficient que puguin lesionar o menysprear la dignitat de les persones i provocar dany o descrèdit injustificat a institucions i entitats públiques i privades, així com la utilització d'expressions o qualificatius injuriosos.*

3. *Rectificar amb diligència i amb tractament adequat a la circumstància, les informacions i les opinions que se'n derivin - que s'hagin demostrat falses i que, per tal motiu, resultin perjudicials per als drets o interessos legítims de les persones i/o organismes afectats, sense eludir, si calgués, la disculpa, amb independència d'allò que les lleis disposin al respecte.*

4. *Utilitzar mètodes dignes per a obtenir informació o imatges, sense recórrer a procediments il·lícits.*

5. *Respectar l'off the record quan aquest hagi estat expressament invocat, d'acord amb la pràctica usual d'aquesta norma en una societat lliure.*

6. *Reconèixer a les persones individuals i/o jurídiques el seu dret a no proporcionar informació ni respondre preguntes, sense perjudici del deure dels periodistes a atendre el dret dels ciutadans a la informació. Pel que fa a assumptes relacionats amb les administracions públiques, el dret fonamental a la informació ha de prevaler sempre per damunt de qualsevol restricció que vulneri injustificadament el principi de la transparència informativa a la que estan obligades.*

7. *No acceptar mai retribucions o gratificacions de*

tercers per promoure, orientar, influir o haver publicat informacions o opinions. En tot cas, no s'ha de simultanejar l'exercici de l'activitat periodística amb altres activitats professionals incompatibles amb la deontologia de la informació, com la publicitat, les relacions públiques i les assessories d'imatge, ja sigui en l'àmbit de les institucions o organismes públics, com en entitats privades.

8. *No utilitzar mai en profit propi informacions privilegiades obtingudes de forma confidencial com a periodistes en exercici de la seva funció informativa.*

9. *Respectar el dret de les persones a la seva pròpia intimitat i imatge, especialment en casos o esdeveniments que generin situacions d'afflicció o dolor, evitant la intromissió gratuïta i les especulacions innecessàries sobre els seus sentiments i circumstàncies, especialment quan les persones afectades ho explicitin.*

10. *Observar escrupolosament el principi de presumpció d'innocència en les informacions i opinions relatives a causes o procediments penals en curs.*

11. *Tractar amb especial cura tota informació que afecti a menors, evitant difondre la seva identificació quan apareixen com a víctimes (excepte en supòsit d'homicidi), testimonis o inculpats en causes criminals, sobretot en assumptes d'especial transcendència social, com és el cas dels delictes sexuals. També s'evitarà identificar contra la seva voluntat les persones pròximes o parents innocents d'acusats o convictes en procediments penals.*

12. *Actuar amb especial responsabilitat i rigor en el cas d'informacions o opinions amb continguts que puguin suscitar discriminacions per raons de sexe, raça, creences o extracció social i cultural així com incitar a l'ús de la violència, evitant expressions o testimonis vexatoris o lesius per a la condició personal dels individus i la seva integritat*